

Resultat från inventeringar av kungsörn i Sverige 2005

Innehåll

1. INLEDNING	4
2. METOD	4
2.1. ORGANISATION	4
2.2. ROVDJURSFORUM.....	5
3. RESULTAT	5
3.1 HÄCKNINGAR	5
4. LITTERATUR	8

Utgivningsdatum: 2006-02-20

Den här rapporten kan beställas från Viltskadecenter, 730 91 RIDDARHYTTAN, 0581 - 920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf från Viltskadecenters hemsida: www.viltskadecenter.se

1. Inledning

Riksdagen har beslutat att björn, järv, lo, varg och kungsörn skall finnas i så stora antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och även kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. I propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57), som har antagits av Riksdagen (protokoll 2000/01:88) anges olika mål för storleken på rovdjursstammarna. Målen uttrycks i antal årliga föryngringar, vilket för björn, järv, lo och varg innebär antal honor som föder ungar varje år och för kungsörn antal årliga häckningar. För kungsörn är miniminivån 600 årliga häckningar i landet.

Länsstyrelserna i län som omfattas av renskötselområdet har sedan 1996 haft det regionala ansvaret för inventeringen av kungsörn, liksom för björn, järv, lodjur och varg. Sedan 2002 har samtliga landets länsstyrelser detta ansvar. I denna rapport redovisas en nationell sammanställning av länsstyrelsernas inventeringsresultat beträffande antalet kända kungsörnhäckningar som registrerades 2005.

2. Metod

Viltskadeförordningen (2001:724) samt *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering av rovdjursförekomst utanför samebyar (NFS 2004:18)* och *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering samt bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (NFS 2004:17)* reglerar inventeringsverksamheten i detalj. I NFS 2004:17 och NFS 2004:18 anges bland annat vilka inventeringsmetoder och vilka kriterier som ska användas vid kvalitetssäkring.

Inventeringsarbetet är främst inriktat på att fastställa antalet häckande par av kungsörn. Fastställandet av antalet häckande par grundar sig på lokalisering av kungsörnrevir och besök vid tidigare kända kungsörnbö. Områden med tidigare kända häckningar av kungsörn besöks regelbundet under häckningssäsongen (mars – augusti). Därtill besöks i möjligaste mån områden som bedöms kunna hysa häckande kungsörnar, men där man sedan tidigare inte känner till något revir. En häckning bedöms som *Häckning med okänt resultat* om unge konstateras i boet före den 1 juni, varefter inget återbesök har gjorts, som *Lyckad häckning* om levande unge konstateras i boet efter 1 juni eller om flygg unge med minst en vuxen örn observeras i känt revir innan 15 september. En häckning bedöms som *misslyckad* om ingen unge, död unge, rötägg eller rötäggsrester konstateras i ett senare besök vid ett bo där det tidigare konstaterats ruvande fågel, ägg eller unge.

2.1. Organisation

Länsstyrelsernas ansvar för inventeringen omfattar planering, genomförande, dokumentation, sammanställning och utvärdering. Inventeringsarbetet beträffande kungsörn bedrivs i samarbete med de ornitologiska föreningarna – och i norr särskilt med kungsörnsgrupperna¹. I området väster om odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län och motsvarande fjäll och fjällnära områden

¹ Se <http://kungsorn.jaktfalk.nu/>

i Jämtlands och Dalarnas län är det främst länsstyrelsernas fältpersonal som genomför fältarbetet. Öster därom samt i södra delen av landet är det främst de ornitologiska föreningarna som genomför fältarbetet på uppdrag av respektive länsstyrelse. Viltskadecenter gör den nationella sammanställningen av länsstyrelsernas inventeringsresultat.

2.2. Rovdjursforum

Redovisningen av antalet häckande par i denna rapport bygger på data från den nationella rovdjursdatabasen *Rovdjursforum* och länsstyrelsernas årliga länsvisa inventeringsrapporter, (se avsnitt 4. *Litteratur*).

3. Resultat

3.1 Häckningar

Totalt har 175 *lyckade häckningar*, 2 *häckningar med okänt resultat* samt 51 *misslyckade häckningar* registrerats under 2005 (tabell 1, figur 2). De sammanlagt 228 häckningarna fördelades på tio län. Flest konstaterades i Västerbottens län (68) följt av Norrbottens (52), Jämtlands (32) och Gotland län (28). 85 % av de lyckade häckningarna finns fördelade från Norrbottens län ned till Dalarnas och Gävleborgs län med tyngdpunkt på de nordligaste länen. I sydligare delar av Sverige fanns flest antal lyckade häckningar på Gotland, medan enstaka rapporterades från Uppsala, Skåne och Värmlands län.

Under åren 2000 – 2005 har antalet registrerade lyckade häckningar och häckningar med okänt resultat varierat mellan 105 och 228 (figur 1). Ökningen av antalet registrerade häckningar beror till viss del på att kunskapen om var reviren och boplatserna finns har ökat.

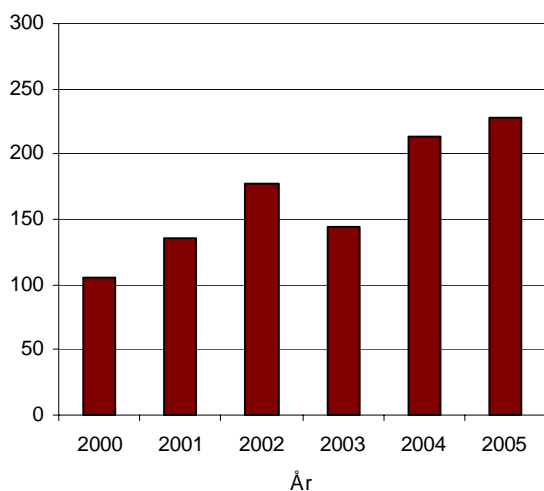
Kategorin *Misslyckade häckningar/avbrutna häckningar* började användas inventeringssäsongen 2005, sådana häckningar räknades tidigare in i i kategorin *Lyckade häckningar*.

Tabell 1. Antal lyckade häckningar av kungsörn, häckningar med okänt resultat och misslyckade häckningar inom och utanför renskötseområdet samt totalt i Sverige 2005.

Län	Antal häckningar			Totalt
	Lyckade	Okänt resultat	Misslyckade	
Stockholm	-	-	-	-
Uppsala	-	-	1	1
Södermanland	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-
Gotland	21	-	7	28
Blekinge	-	-	-	-
Skåne	3	2	2	7
Halland	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	-
Värmland	3	-	-	3
Örebro	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-
Dalarna	11	-	2	13
Varav inom samebyar	3	-	1	4
Varav utanför samebyar	8	-	1	9
Gävleborg	6	-	1	7
Västernorrland	10	-	7	17
Varav inom samebyar	7	-	6	13
Varav utanför samebyar	3	-	1	4
Jämtland	24	-	8	32
Västerbotten	51	-	17	68
Norrbottn	46	-	6	52
Hela landet	175	2	51	228
Varav i rensk.omr.	131	-	38	169
Varav utom rensk.omr.	44	2	13	59

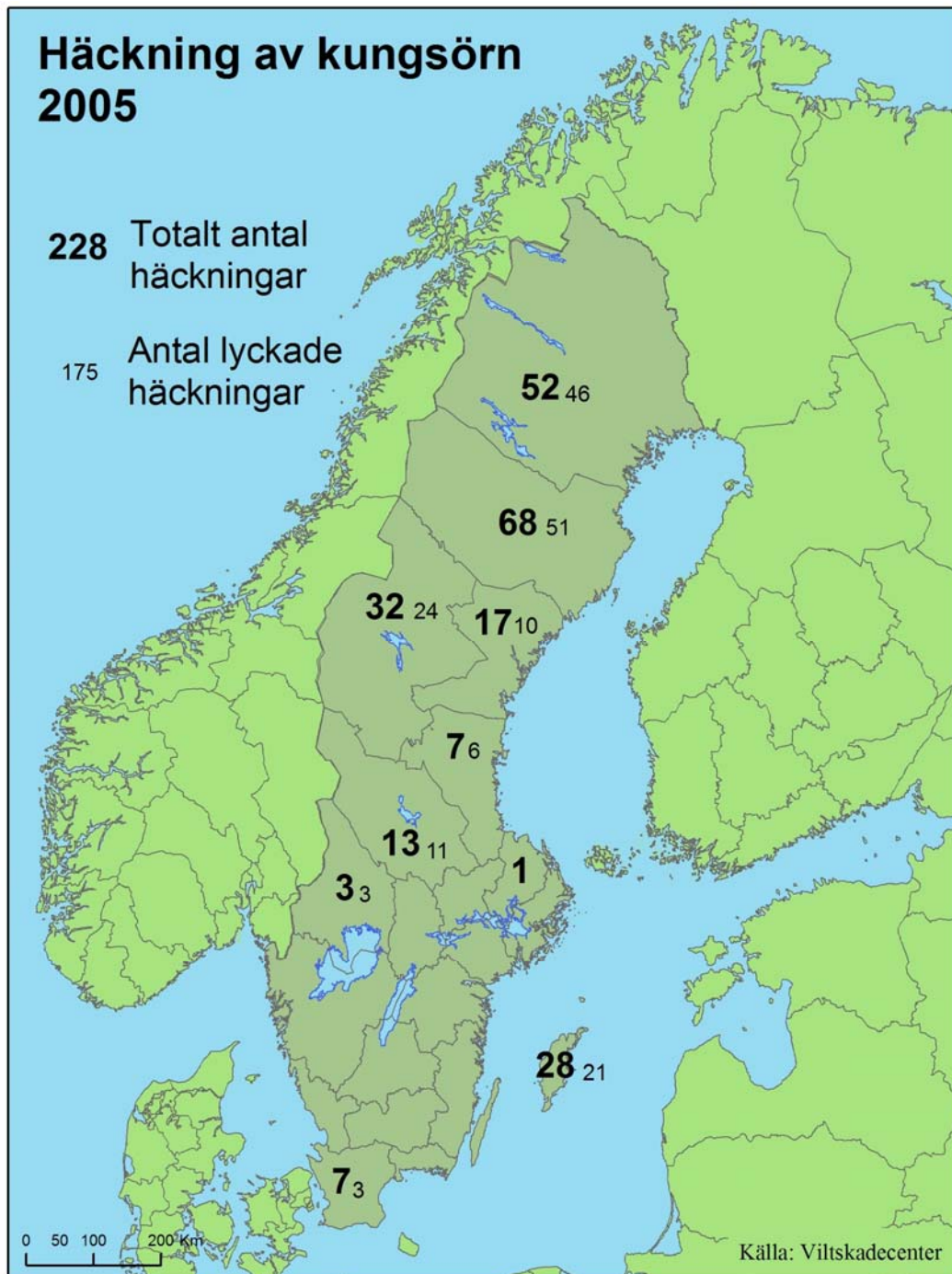
Källa: Länsstyrelserna och kungsörnsgrupperna.

Antal kända häckningar

Källa: Kungsörnsgrupperna och länsstyrelserna

Figur 1. Antal Lyckade häckningar, Häckningar med okänt resultat och Misslyckade häckningar registrerade av kungsörnsgrupperna och länsstyrelserna 2000 – 2005. Kategorin Misslyckade häckningar är ny fr. o. m. 2005, men ingick tidigare i kategorin Lyckade häckningar. Ökningen av antal revir beror till viss del på att inventeringen blivit mer omfattande och kännedomen om de olika reviren i länen har ökat.

Figur 2. Totalt antal häckningar av kungsörn 2005. Siffran med fet stil anger totalt antal häckningar och den mindre siffran anger hur många av det totala antalet som är lyckade häckningar. Häckning med okänt resultat finns bara registrerade i Skåne län, 2 st.

4. Litteratur

Resultat av 2005 års rovdjursinventering. Länsstyrelsen i Norrbotten. Dnr 502-13395-2004.

Slutgiltiga resultat från inventering av lo, varg, järv, björn och kungsörn i Jämtlands län 2005. Länsstyrelsen i Jämtland. Dnr 502-10827-04

Slutresultat från inventering av järv, lo, varg, björn och kungsörn i Västerbottens län 2005. Länsstyrelsen i Västerbotten. Dnr 502-7497-2005

Slutrapport gällande inventeringsresultat 2004-05, lodjur, järv, björn och varg i Västernorrlands län. Länsstyrelsen i Västernorrland. Dnr 502-11655-05